

wd³/₄:sl úoHdj
12 fY%aKsh

R.H.M.S.I=uqÿ rdclreKd
úoHdf,dal u.u .ú

ksmqK;dj :- 06

සාරව

ආර්ථික

සමතුලිතය

අන්තර්ගතය

- සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය
 - ගුණක ක්‍රියාවලිය
- පූර්ණ සේවා නියුක්ති නිමැවුම් මට්ටම

සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය

- ▶ සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය යනු සමස්ත නිමැවුමේ වටිනාකමට සමාන සමස්ත ඉලලුමක් පවතින අවස්ථාවයි
- ▶ සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය ඉදිරිපත් කළ හැකි ප්‍රවේශ
 - ▶ 1. සමාහාර ආදායම් = සමාහාර වියදම් ප්‍රවේශය ($Y=E$)
 - ▶ 2. කාන්දු වීම් = විදීම් ප්‍රවේශය ($W=J$)
 - ▶ 3. සමාහාර ඉල්ලුම් = සමාහාර සැපයුම් ප්‍රවේශය ($AD=AS$)

▶ සමාහාර ආදයම් = සමාහාර වියදම් . කාන්දු වීම්
= විදිම් අනුව සමතුලිතය තීරණය වන ආකාරය
අවබෝධයේ පහසුව සඳහා

▶ සරල

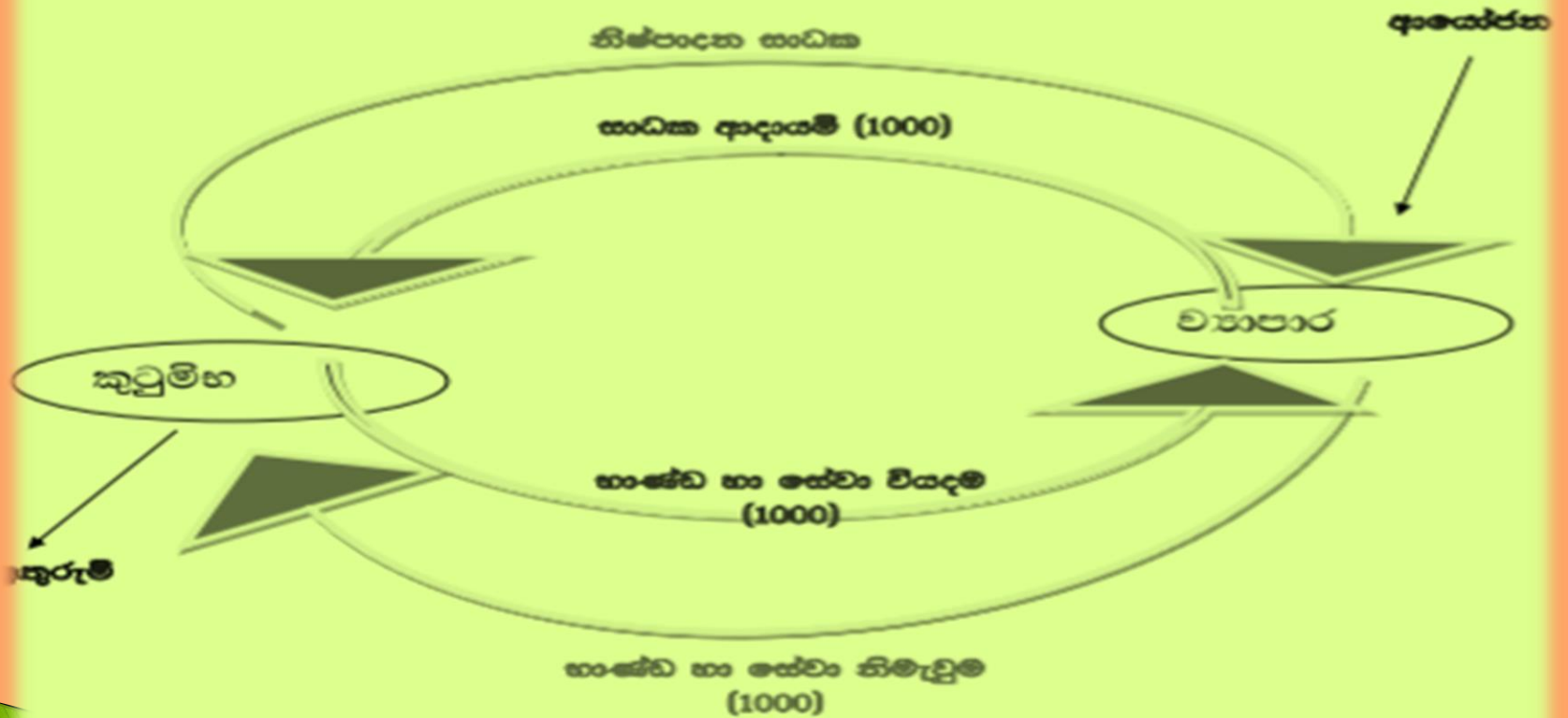
▶ සංවෘත හා

▶ විවෘත

ආර්ථික ඔස්සේ විමසා බලමු

ir, wd³/₄Ólhl wdodhñ úhoñ pl%Sh m%jdyh

සරල ආර්ථිකයක ආදායම් විභද්ධි වක්‍රය ප්‍රවාහය

සරල ආර්ථිකයක සමතුලිතය

▶ සමාහාර ආදායම = සමාහාර වියදම

$$▶ Y = E$$

$$C + S = C + I$$

• සරල ආර්ථිකයක ආදායම

1 පරිභෝජන වියදම් හා

2 ඉතුරුම් වලින් සමන්විත වේ

පරිභෝජන වියදම්

- ▶ කුටුම්භ විසින් පරිභෝජන සඳහා අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගැනීමට දරන වියදම් කුටුම්භ පරිභෝජන වියදම් වේ. කුටුම්භ පරිභෝජන වියදම් තීරණය වන්නේ කුටුම්භ වල වැය කලහැකි ආදායම මතයි

පරිභෝජන ශ්‍රිතය

- ▶ වැය කළ හැකි ආදායම හා පරිභෝජනය අතර අනුලෝම සම්බන්ධතාවක් පවතින බැවින් පරිභෝජන ශ්‍රිතය පහත ලෙස දැක්විය හැකි යි

$$C = a + byd$$

- ▶ C = කුටුම්භ පරිභෝජන වියදම
- ▶ a = ස්වායත්ත පරිභෝජනය
- ▶ b = ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව
- ▶ Yd = වැය කළ හැකි ආදායම

ස්වායත්ත පරිභෝජන වියදුම්

- ▶ පරිභෝජන ශ්‍රීතයේ "a" සංගුණකයෙන් පෙන්වුම් කරනුයේ ස්වායත්ත පරිභෝජනය යි. ආදායම ශුන්‍ය අවස්ථාවේ දී සිදුවන පරිභෝජන වියදුම් ස්වායත්ත පරිභෝජනය යි. එනම් ආදායම් බලපෑමකින් තොර ව සිදු කරන පරිභෝජනය යි.

ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව (MPC)

▶ පරිභෝජන ශ්‍රිතයේ "b" සංගුණකයෙන් පෙන්වුම් කරනුයේ ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව යි. ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව (MPC) යනු වැය කළ හැකි ආදායම වෙනස් වීමට සාපේක්ෂ ව පරිභෝජනයේ වෙනස් වන අනුපාතය යි. එනම් ආදායම එක ඒකකයකින් වෙනස් වන විට පරිභෝජනය කොපමණ ප්‍රමාණයකින් වෙනස් වේ ද යන්න යි.

ආන්වික පරිභෝජන නැමියාව (MPC)

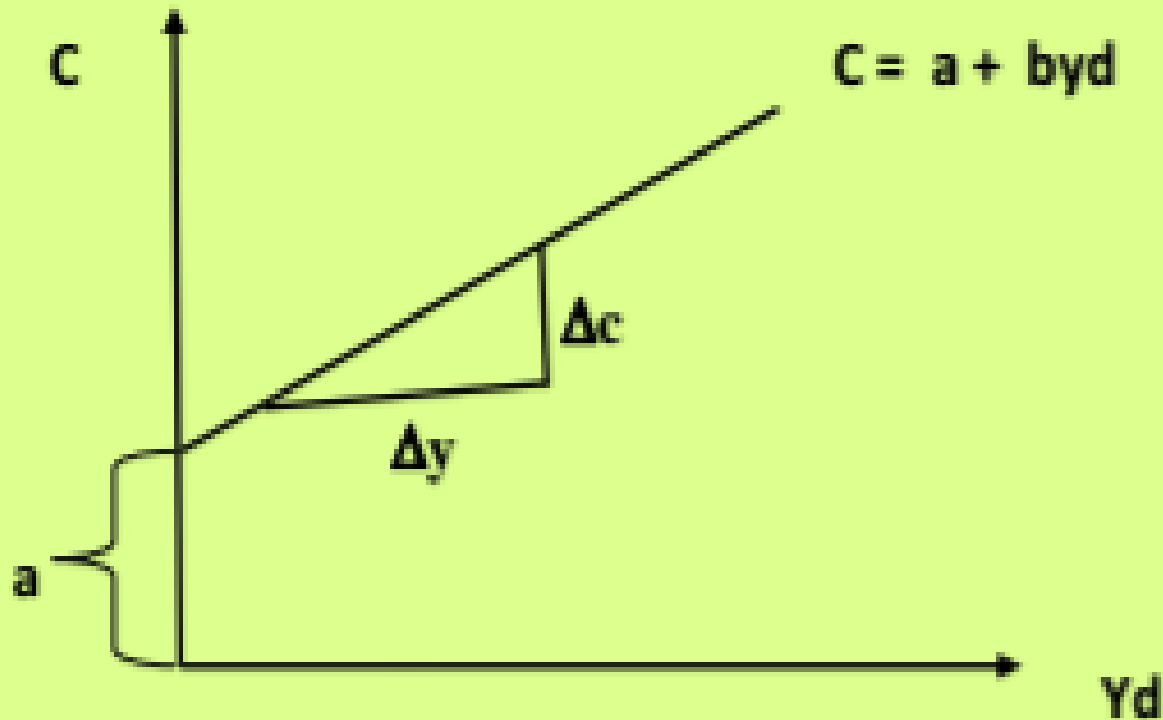
$$b = (\text{MPC}) = \frac{\Delta C}{\Delta Y}$$

ΔC = පරිභෝජනයේ වෙනස්වීම

ΔY = ආදායමේ වෙනස්වීම

පරිභෝජන ශ්‍රිතය හා සම්බන්ධ පරිභෝජන රේඛාව

පරිභෝජන රේඛාවේ බෑවුම ΔC වලින් පෙන්වුම් කෙරෙන්නේ ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව යි (MPC).

ඉතුරුම්

- ▶ වැය කළ හැකි ආදායමෙන් පරිභෝජනය නොකරන කොටස කුටුම්භ ඉතුරුම් ය. ඉතුරුම් රඳා පවතින්නේ පහත පරිදි වැය කළ හැකි ආදායම මත ය.

$$Y = C + S$$

- ▶ S = කුටුම්භ ඉතුරුම්
- ▶ Y = ආදායම
- ▶ C = පරිභෝජන වියදම්

ඉතුරුම් ශ්‍රිතය

$$S = -a + (1 - b) Y_d$$

ඉහත ශ්‍රිතයට පරිභෝජන ශ්‍රිතය ආදේශ කළ පසු
ලැබෙන ඉතුරුම් ශ්‍රිතය

$$S = Y - C$$

$$S = Y - (a + bY_d)$$

$$S = Y - a - bY_d$$

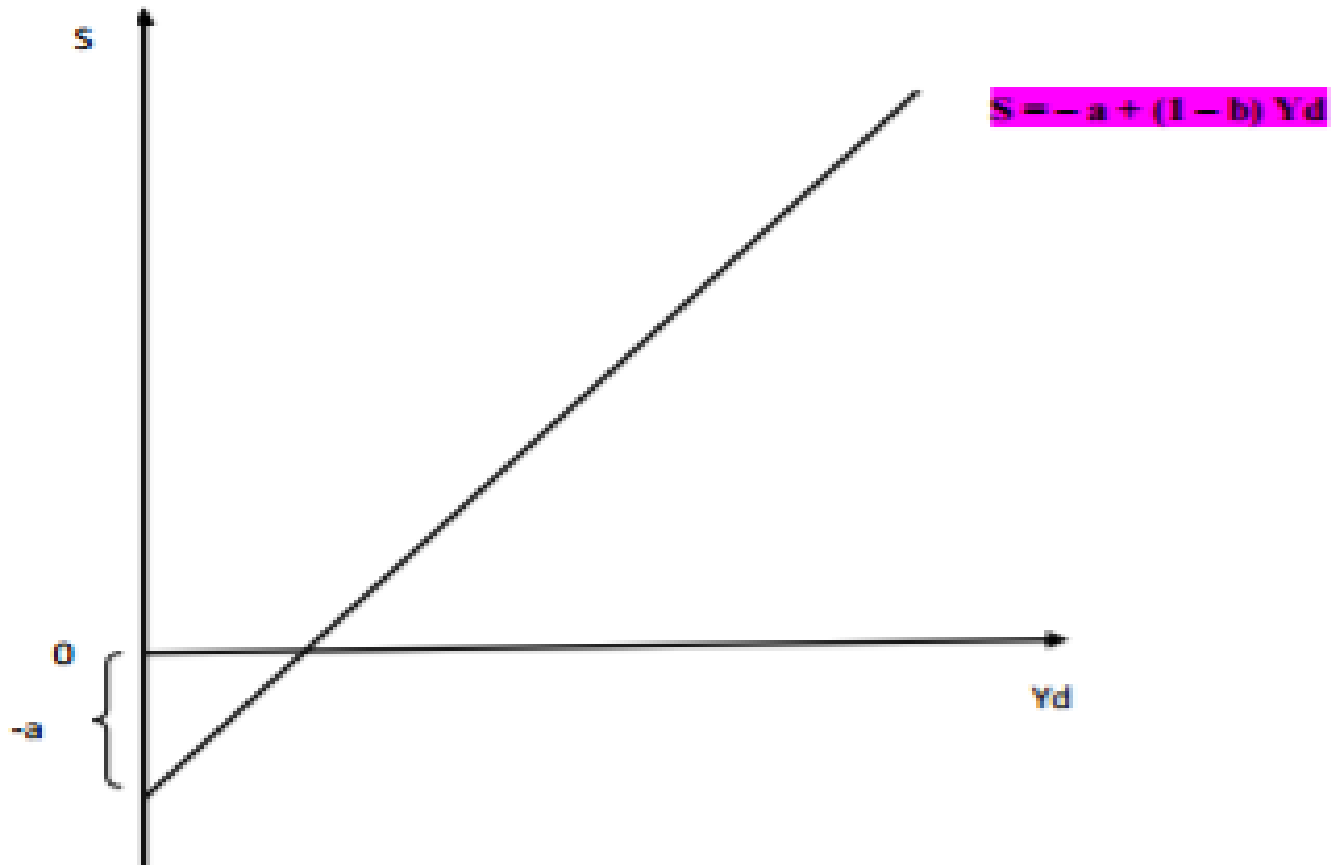
$$S = -a + (1 - b) Y_d$$

නිර්-ඉතුරුම් (සෘණ ඉතුරුම්)(- a)

▶ නිර්-ඉතුරුම් යනු ශුන්‍ය ආදායම් මට්ටමක දී හට ගන්නා පරිභෝජන වියදම් වේ. පරිභෝජන වියදම් වැය කළ හැකි ආදායමට සමාන වන තුරු පවතින්නේ නිර්-ඉතුරුම් ය. ආදායම් ශුන්‍ය අවස්ථාවලදී කලින් රැස්කර ගත් ඉතුරුම් යොදාගෙන පරිභෝජන කරයි.

ඉතුරුම් ශ්‍රිතය හා සම්බන්ධ ඉතුරුම් රේඛාව

ඉතුරුම් ශ්‍රිතය හා සම්බන්ධ ඉතුරුම් රේඛාව

ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාව(1 – b) (MPS)

▶ ආන්තික ඉතුරුම් නැමියාව යනු වැය කළ හැකි ආදායමේ වෙනස් වීමට සාපේක්ෂ ව ඉතිරි කිරීම් වෙනස් වන අනුපාතය යි. එනම් ආදායම එක ඒකකයකින් වෙනස් වන විට ඉතුරුම් කොපමණ ප්‍රමාණයකින් වෙනස් වේ ද යන්නයි.

$$(MPS) = \frac{\Delta s}{\Delta y}$$

සාමාන්‍ය පරිභෝජන නැමියාව (APC)

▶ වැය කළ ආදායම සහ මුළු පරිභෝජනය අතර අනුපාතය සාමාන්‍ය පරිභෝජන නැමියාව (APC) වේ. වැය කළ මුළු ආදායමෙන් කොපමණ ප්‍රමාණයක් පරිභෝජනයට යොදාගන්නේ ද යන්න සාමාන්‍ය පරිභෝජන නැමියාවෙන් ප්‍රකාශ වේ.

පරිභෝජන වියදම

▶ $Apc =$

වැය කළ හැකි ආදායම

සාමාන්‍ය ඉතුරුම් නැමියාව (APS)

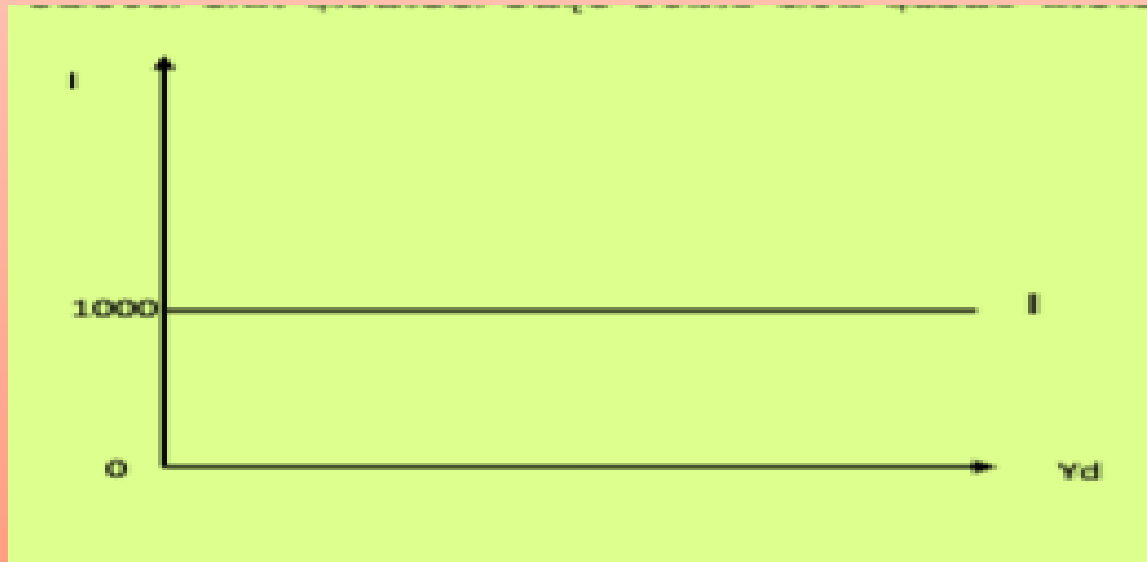
- ▶ මුළු ඉතුරුම් සහ මුළු ආදායම අතර අනුපාතය සාමාන්‍ය ඉතුරුම් අනුපාතය වේ. මුළු ආදායමෙන් කොපමණ ප්‍රමාණයක් ඉතුරුම්වලට යොදවන්නේ ද යන්න සාමාන්‍ය ඉතුරුම් නැමියාවෙන් (APS) ප්‍රකාශ වේ.

සරල ආර්ථිකයක සමාහාර වියදම්

- ▶ 1 පරිභෝජන වියදම් හා
- ▶ 2 ආයෝජන වියදම්

ආයෝජනය වියදීම (I)

▶ ආයෝජනය වියදීම ආදායම මත තීරණය නොවන ස්වායත්ත වියදීමක් ලෙස උපකල්පනය කෙරෙන නිසා ආයෝජන වියදීම් රේඛාව තිරස් අක්ෂයට සාමාන්තර සරල රේඛාවක් සේ පිහිටයි.

සරල ආර්ථිකයක සමතුලිතයේදී

$$\underline{1 Y = E}$$

▶ නිදසුන : $C = 200 + 0.8 Y_d$

$$S = - 200 + 0.2 Y_d$$

$$I = 500$$

▶ වියදම් ශ්‍රිතය

සමතුලිත නිමැවුම් මට්ටම

$$Y = E$$

$$E = 700 + 0.8 y_d$$

$$E = C + I$$

$$Y = 700 + 0.8 y_d$$

$$E = 200 + 0.8 Y_d + 500$$

$$y - 0.8 y_d = 700$$

$$E = 700 + 0.8 Y_d$$

$$Y = 3500$$

$$\underline{2 W = J}$$

▶ කාන්දුවීම් හා විදිම් ඇසුරින්

$$W = J$$

$$S = I$$

$$- 200 + 0.2 Y_d = 500$$

$$0.2 Y_d = 700$$

$$Y_d = 3500$$

සංචාත ආර්ථිකයක සමතුලිතය

▶ සරල ආර්ථිකයකට රජය මැදිහත්වීමත් සමග එය සංචාත ආර්ථිකයක් බවට පත්වේ

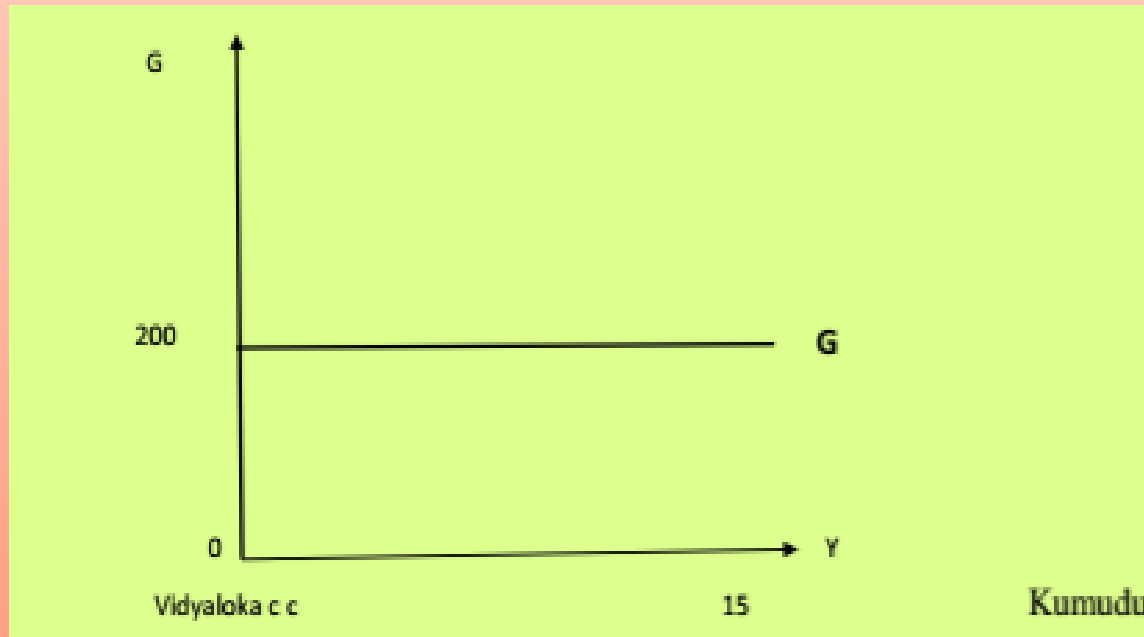
▶ මෙහිදී

- $Y_d = (Y_d - t + r)$

- රාජ්‍ය වියදම් (G) දක්නට ලැබෙයි

රාජ්‍ය මිලදී ගැනීම්(G)

- ▶ රාජ්‍ය මිලදී ගැනීම්(G) ද ආදායම මත තීරණය නොවන ස්වායත්ත වියදමක් ලෙස උපකල්පනය කෙරේ

$$\underline{Y = E}$$

▶ විශදම් ශ්‍රිතය

$$Y = E$$

$$E = C + I + G$$

$$E = 200 + 0.8 Y_d + 500 + 300$$

$$E = 1000 + 0.8 Y_d$$

සංවෘත ආර්ථිකයක සමතුලිතය

▶ 1 සමාහාර ආදායම = සමාහාර වියදම

▶ නිදසුන :

▶ $C = 200 + 0.8 Y_d$

▶ $S = - 200 + 0.2 Y_d$

▶ $I = 50$

▶ $G = 300$

▶ $T = 150$

▶ $r = 50$

සමතුලිත නිමැවුම් මට්ටම

$$E = 1000 + 0.8 Y_d$$

$$Y = 1000 + 0.8(Y - T + r)$$

$$Y = 1000 + 0.8(y - 150 + 50)$$

$$Y = 1000 + 0.8y - 120 + 40$$

$$Y = 1000 + 0.8y - 80$$

$$Y = 920 + 0.8y$$

$$Y - 0.8y = 920$$

$$0.2y = 920$$

$$Y = 4600$$

කාන්දුවීම් හා විදිම් ඇසුරින් සමතුලිතය

- ▶ $W = J$
- ▶ $S+T = I + G$
- ▶ $S+(T - r) = I + G$
- ▶ $- 200 + 0.2 Y_d + (150 - 50) = 500 + 300$
- ▶ $-100 + 0.2y_d = 800$
- ▶ $-100 + 0.2 (Y - 150 + 50) = 800$
- ▶ $-100 + 0.2y - 30 + 10 = 800$
- ▶ $-120 + 0.2y = 800$
- ▶ $0.2y = 920$
- ▶ $Y = 4600$

විවෘත ආර්ථිකයක සමතුලිතය (සාර්ව ආර්ථිකයක සමතුලිතය)

▶ 1 අපනයන

▶ 2 ආනයන සංවෘත ආර්ථිකයට අමතරව විවෘත ආර්ථිකයේ දැක්නට ලැබෙයි

▶ 1 සමාහාර ආදායම = සමාහාර වියදම

▶
$$E = C + I + G + X - M$$

▶ 2 කාන්දුවීම් = විදිම්

▶
$$S + T + M = I + G + X$$

සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය

- ▶ සමානාර ආදායම් = සමානාර වියදම් ප්‍රවේශය ($Y=E$)
- ▶ සමානාර වියදමට අයත් සංරචක පහත පරිදි දැක්විය හැකිය. ● පරිභෝජන වියදම (C)
 - ▶ ● ආයෝජන වියදම (I)
 - ▶ ● රජයේ මිලදී ගැනීම් (G)
 - ▶ ● ශුද්ධ අපනයනය $N_x(X-M)$
- ▶ $E = C+I+G+ (X-M)$

$$Y = E \quad \text{සංඛ්‍යා වගුව මගින්}$$

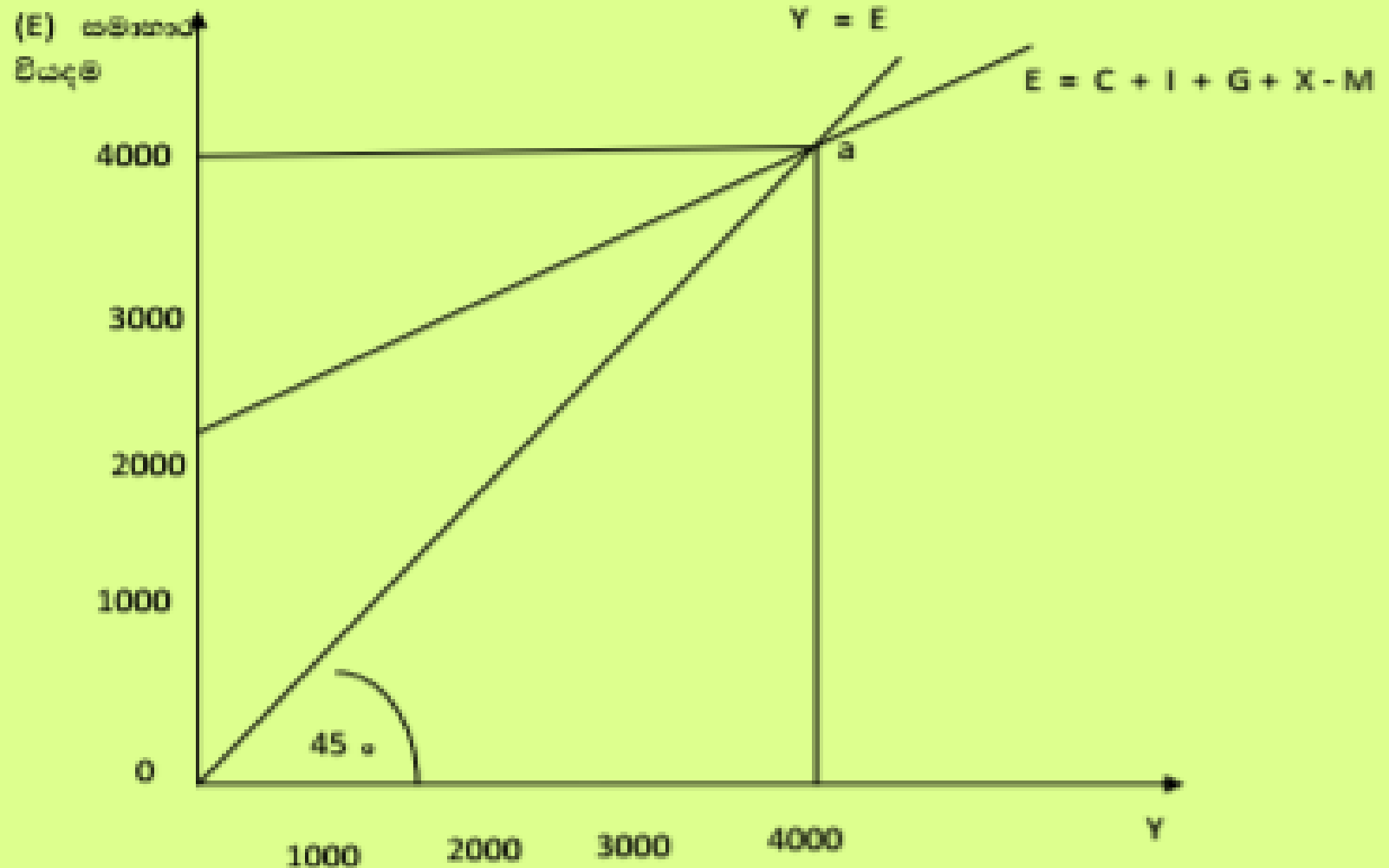
පහත සංඛ්‍යා වගුව අනුව රු.මි.4000 ආදායම් මට්ටම දී සමස්ත වියදමේ වටිනාකම සමස්ත ආදායමට සමාන වේ

Y	Yd	C	I	G	X	M	X-M	E
0	-250	400	200	300	200	300	-100	800
2000	1750	2000	200	300	200	300	-100	2400
4000	3750	3600	200	300	200	300	-100	4000
6000	5750	5200	200	300	200	300	-100	5600
8000	7750	6800	200	300	200	300	-100	7200
10000	9750	8400	200	300	200	300	-100	8800

$Y = E$ සමීකරණ ඇසුරින්

- ▶ පරිභෝජන ශ්‍රිතය $(C) = (C = 500 + 0.8yd)$
- ▶ ආයෝජන වියදම $(I) = 300$
- ▶ රාජ්‍ය ආදායම $(G) = 400$
- ▶ ශුද්ධ අපනයන $(X-M) = -200$
- ▶ වැය කළ හැකි ආදායම $(Y-T) = -yd$
- ▶ ස්වාධීන බදු $(T) = -200$

$Y = E$ ප්‍රස්ථාර සටහන මගින්

$$Y = E$$

$$Y = C + I + G + (X - M)$$

- $Y = 500 + 0.8 y_d + 300 + 400 + (-200)$
- ▶ $Y = 1000 + 0.8 y_d$
- ▶ $Y = 1000 + 0.8 (y - 200)$
- ▶ $Y = 1000 + 0.8y - 160$
- ▶ $Y = 840 + 0.8 y$
- ▶ $Y - 0.8 y = 840$
- ▶ $0.2 y = 840$
- ▶ $Y = 4200$

කාන්දුවීමේ විදීමේ ප්‍රවේශය මගින් ආර්ථිකය සමතුලිත නිමැවුම

- කාන්දුවීම

▶ කිසියම් කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ චක්‍රීය ආදායම් වෘත්තාකාර ප්‍රවාහයන් සිදුවන ගිලිහීම් කාන්දුවීම ලෙස හඳුන්වයි.

$$W = S + T + M$$

ඉතුරුම් (S)

ස්වාධීන බදු (T)

ආනයන (M)

විදිම

$$J = I + G + X$$

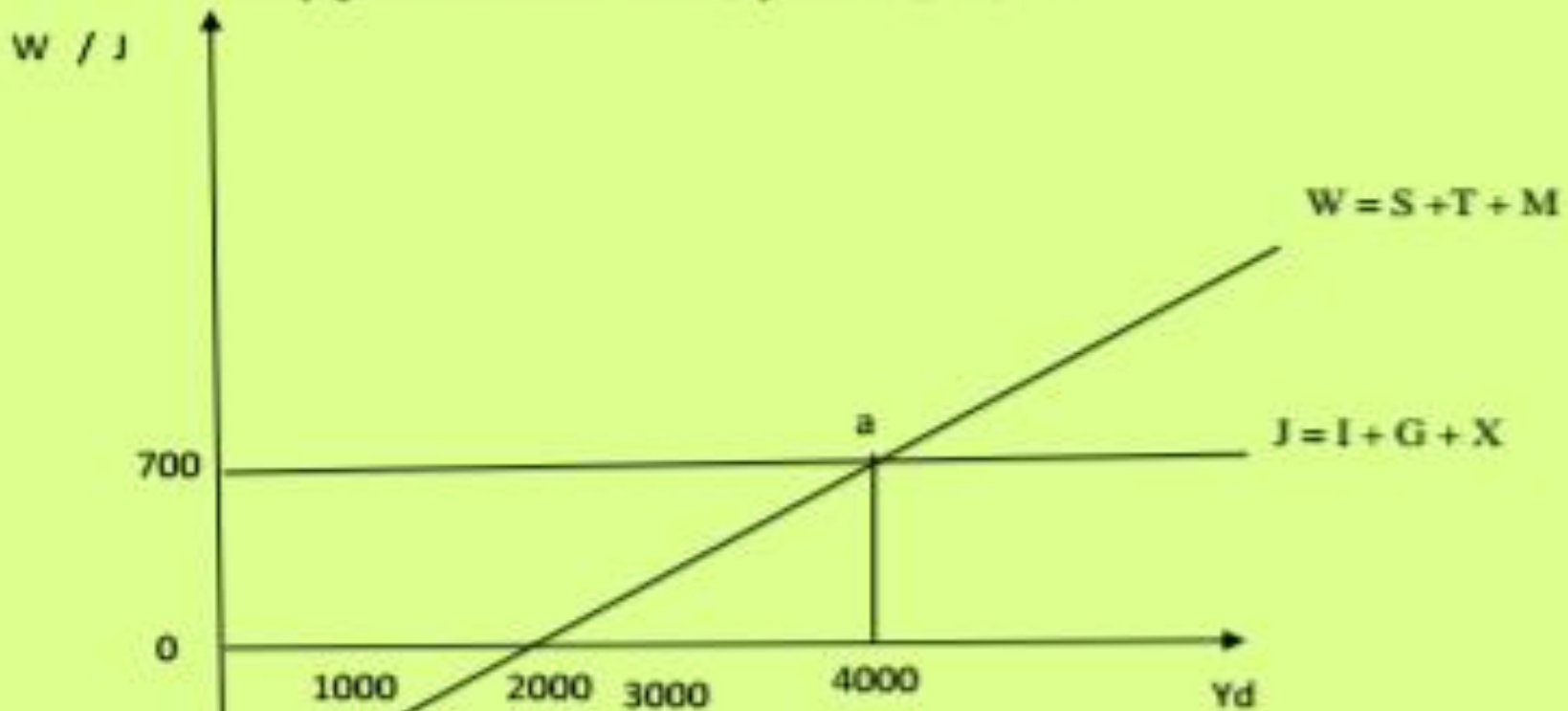
- ▶ මුළු විදිම වටිනාකම චක්‍රීය ආදායම් ප්‍රවාහය ශක්තිමත් කිරීමට හේතු වන අතර විදිම චක්‍රීය ආදායම් ප්‍රවාහය ප්‍රසාරණය කිරීමට හේතු වේ.
- ▶ ○ ස්වාධීන ආයෝජන (I)
- ▶ ○ ස්වාධීන රාජ්‍ය වියදම් (G)
- ▶ ○ අපනයන (X)

W = J සංඛ්‍යා ලේඛන මගින්

ආදායම (Y)	ඉතුරුම් (S)	ස්වාධීන බදු (T)	ආනය න (M)	ආයෝජ නය (I)	රාජ්‍ය වියදම (G)	අපනය න (X)	මුළු කාන්දුවී ම් (W)	මුළු විදුම් (J)
0	-650	250	300	200	300	200	-100	700
2000	-250	250	300	200	300	200	300	700
4000	150	250	300	200	300	200	700	700
6000	550	250	300	200	300	200	0	700
8000	950	250	300	200	300	200	1500	700
10000	1350	250	300	200	300	200	1900	700

$W = J$ ප්‍රස්තාර සටහන් මගින්

- කාන්දුවීම් = විදීම ප්‍රවේශය මගින් සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය තීරණය වන ආකාරය සහ පවිදි ප්‍රස්තාර සටහන් මගින් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

- ඉහත ප්‍රස්තාර සටහනේ මූල ලක්‍ෂ්‍යයට පහළින් කාන්දු වීම් වෙබ්බට ආරම්භ වේ.
- එම ප්‍රස්තාර සටහනේ විදීම වෙබ්බට ආරම්භ වන්නේ මූල ලක්‍ෂ්‍යයට ඉහළින් ය.

$W = J$ සමීකරණ ඇසුරෙන්

▶ $W = J$

▶ $S + T + M = I + G + X$

- ▶ නිදසුන් : රු. මිලියන
 - ▶ ○ ඉතුරුම් (S) = 150
 - ▶ ○ ස්වාධීන බදු (T) = 250
 - ▶ ○ ආනයනය (M) = 300
 - ▶ ○ මුළු කාන්දු වීම් වටිනාකම (W) = 700
 - ▶ ○ ආයෝජන (I) = 200
 - ▶ ○ රාජ්‍ය වියදම (G) = 300
 - ▶ ○ අපනයන (X) = 200
 - ▶ ○ මුළු විද්‍යුම් වටිනාකම (J) = 700

$$W = J$$

- ▶ $W = J$
- ▶ $S + T + M = I + G + X$
- ▶ $150 + 250 + 300 = 200 + 300 + 200$
- ▶ $700 = 700$ (රු. මිලියන)

සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස් වීම

▶ සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස් වීමට පහත සඳහන් සාධක බලපායි.

- ▶ පරිභෝජන ශ්‍රීතය වෙනස් වීම
- ▶ ස්වාධීන ආයෝජන වෙනස් වීම
- ▶ රාජ්‍ය මිල දිගැනීම් වෙනස් වීම
- ▶ ස්වාධීන බදු වල වෙනස් වීම
- ▶ සංක්‍රාම වියදම් වෙනස් වීම

පරිභෝජන ශ්‍රිතය වෙනස් වීම

- ▶ ස්වාධීන පරිභෝජනය වෙනස් වීම අනුව සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස් වන ආකාරය

1 ස්වාධීන පරිභෝජනය වෙනස් වීම අනුව සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස් වන ආකාරය

$$C = 100 + 0.8 yd$$

$$I = 200$$

$$Y = 100 + 0.8 yd + 200$$

$$Y = 300 + 0.8 yd$$

$$Y - 0.8 yd = 300$$

$$0.2 yd = 300$$

$$\underline{Y = 1500}$$

ස්වාධීන පරිභෝජනය

200 ලෙස වෙනස් වුවහොත්

$$C = 200 + 0.8 yd$$

$$I = 200$$

$$Y = 200 + 0.8 yd + 200$$

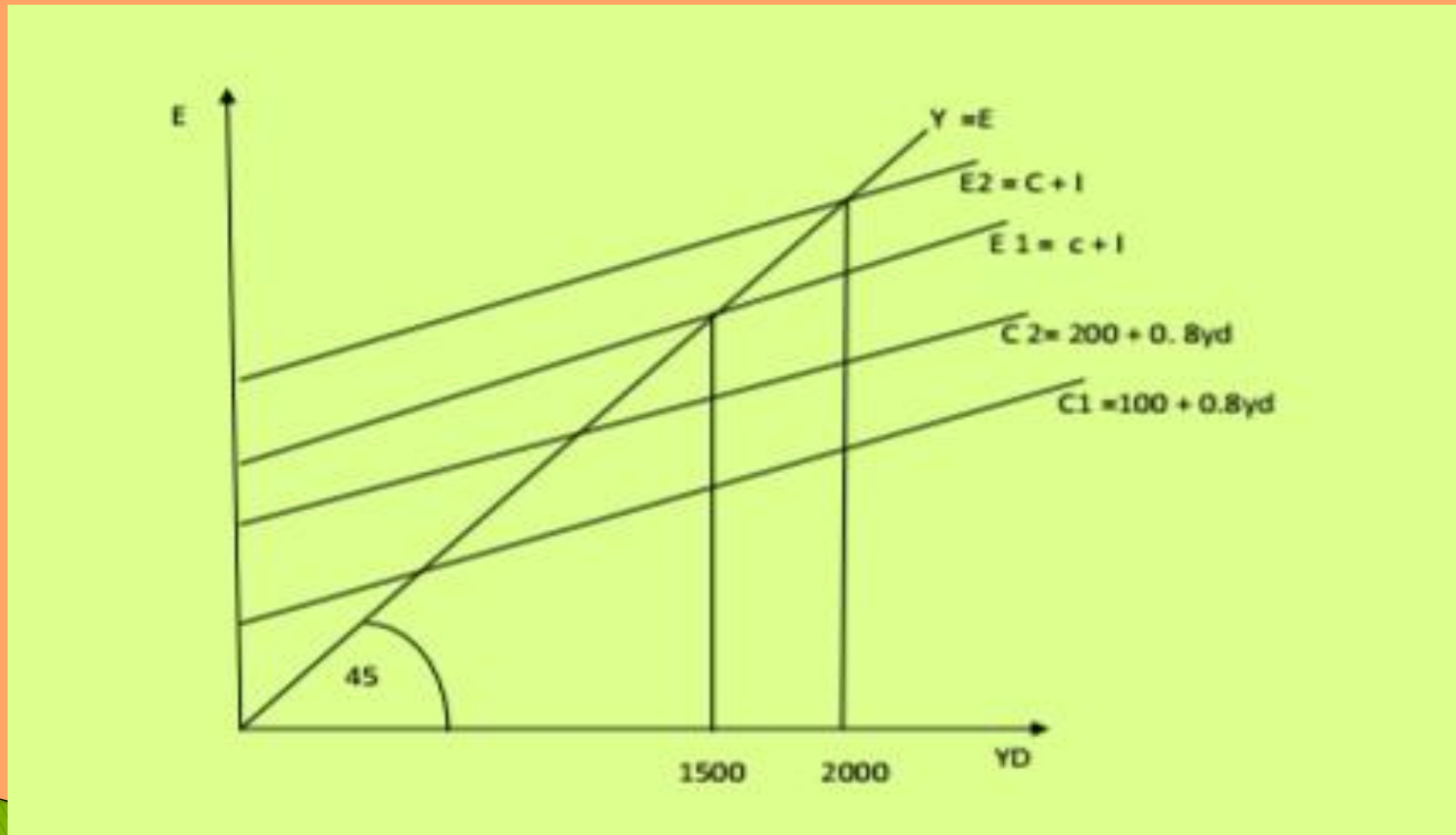
$$Y = 400 + 0.8 yd$$

$$Y - 0.8 yd = 400$$

$$0.2 yd = 400$$

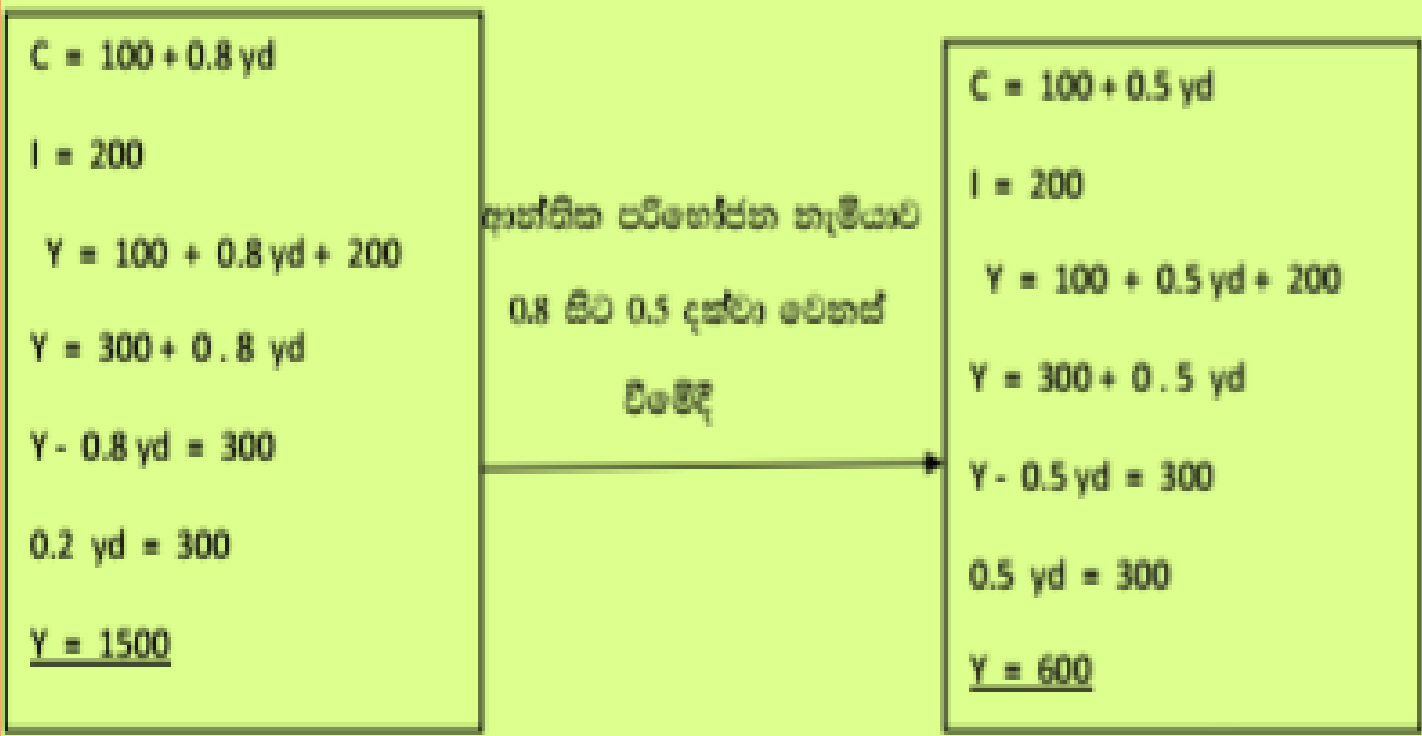
$$\underline{Y = 2000}$$

- ස්වාධීන පරිභෝජනය වෙනස් වීම අනුව සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස් වන ආකාරය ප්‍රස්තාර සටහනකින්

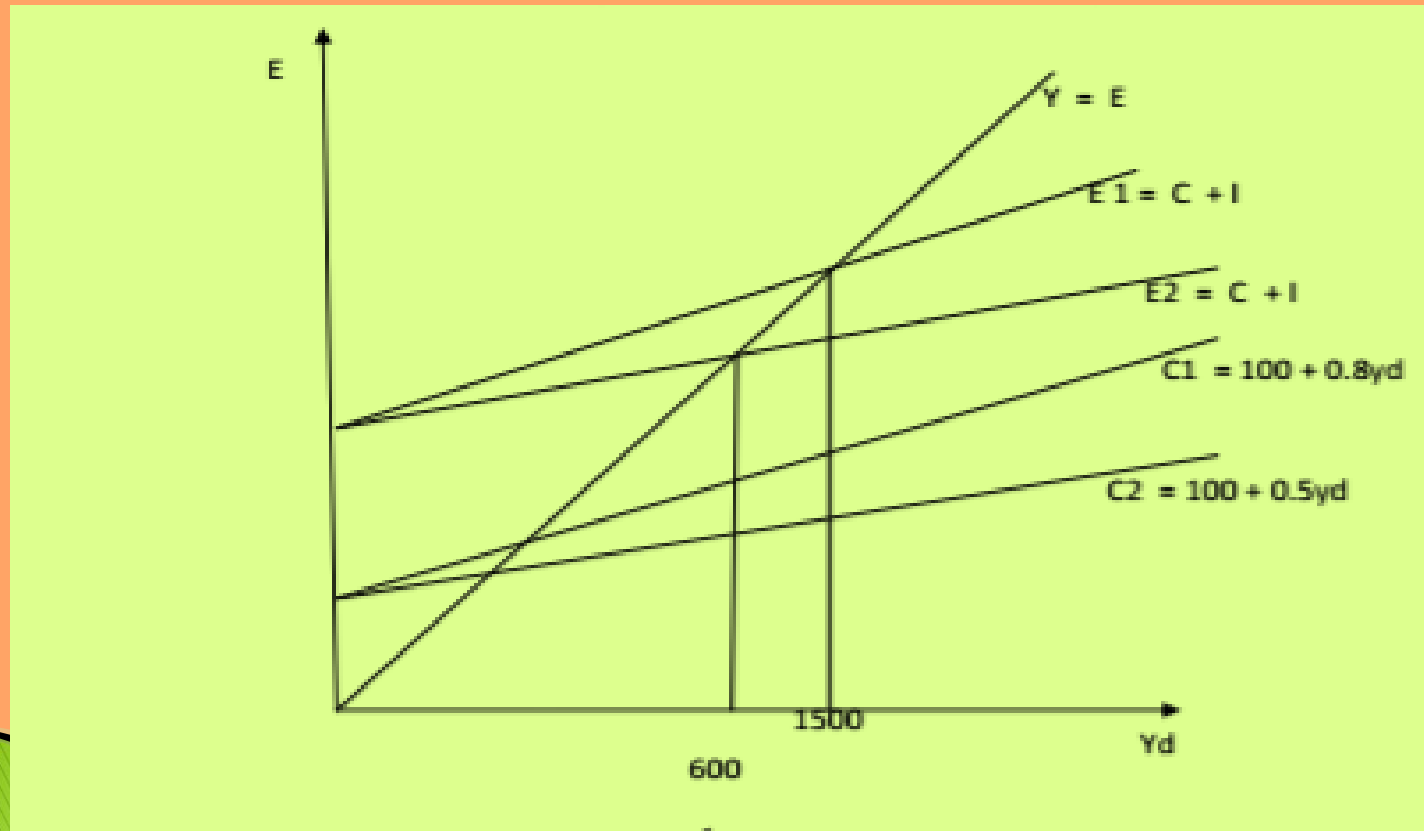
ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව වෙනස් වීම නිසා සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස් වීම

2 ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව වෙනස් වීම නිසා සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස් වීම

ආන්තික පරිභෝජන නැමියාව පහළ යෑම නිසා
සමතුලිත ආදායම වෙනස් වීම පහත දැක්වෙන

ප්‍රස්තාර සටහනින්

ස්වාධීන ආයෝජන වියදම් වෙනස් වූ විට සමතුලිත ජාතික ආදායම වෙනස් වේ.

නිදසුන

- ආර්ථිකයෙහි ආයෝජනය = 200
- රාජ්‍ය මිල දී ගැනීම් = 300
- ශුද්ධ අපනයන = - 100

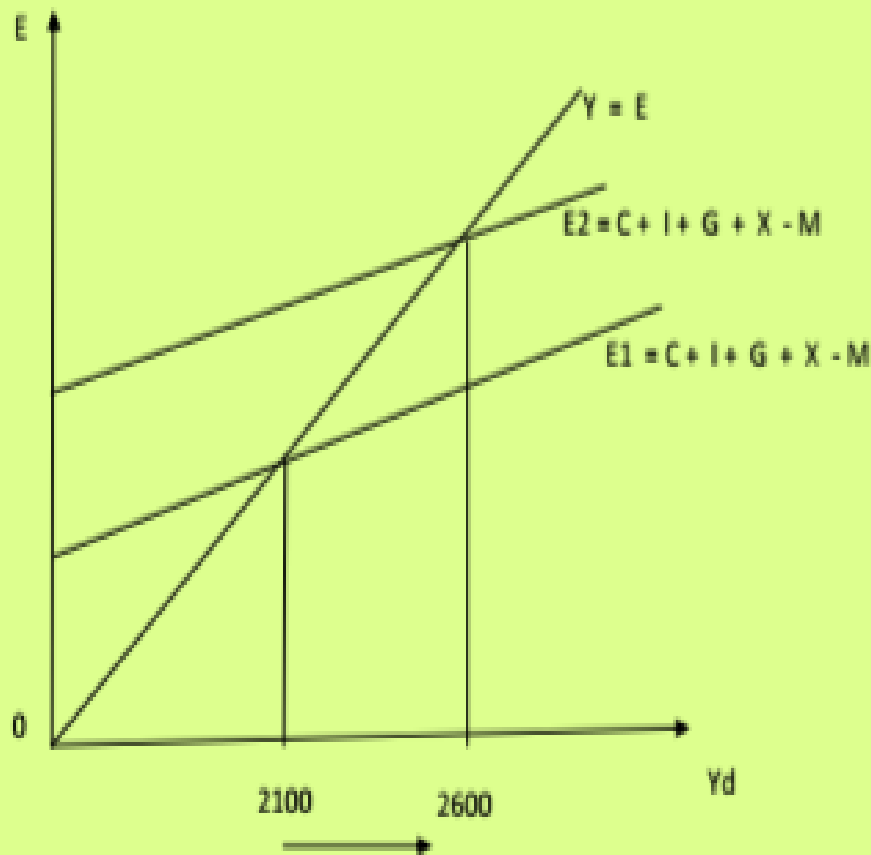
- පරිච්ඡේදනය $C = 100 + 0.8 y_d$
- බදු = 100

$$\begin{aligned}
 Y &= C + I + G + X - M \\
 Y &= 100 + 0.8(Y - T) + 200 + 300 + (100) \\
 Y &= 500 + 0.8(y - 100) \\
 Y &= 500 + 0.8y - 80 \\
 Y &= 420 + 0.8y \\
 Y - 0.8y &= 420 \\
 0.2y &= 420 \\
 Y &= 2100
 \end{aligned}$$

ආයෝජන වියදම්
200 සිට 300 දක්වා

$$\begin{aligned}
 Y &= C + I + G + X - M \\
 Y &= 100 + 0.8(Y - T) + 300 + 300 + (100) \\
 Y &= 600 + 0.8(y - 100) \\
 Y &= 600 + 0.8y - 80 \\
 Y &= 520 + 0.8y \\
 Y - 0.8y &= 520 \\
 0.2y &= 520 \\
 Y &= 2600
 \end{aligned}$$

ස්වාධීන ආයෝජන වියදම් වෙනස් වීම ප්‍රස්තාර සටහනින්

රාජ්‍ය මිලදී ගැනීම් වෙනස් වීම

නිදසුන

- ආර්ථිකයෙහි ආයෝජනය = 200

- පරිභෝජනය $C = 100 + 0.8 yd$

- රාජ්‍ය මිල දී ගැනීම් = 300

- බදු = 100

- ශුද්ධ අපනයන = - 100

$$Y = C + I + G + X - M$$

$$Y = 100 + 0.8 (Y - T) + 200 + 300 + (-100)$$

$$Y = 500 + 0.8 (y - 100)$$

$$Y = 500 + 0.8y - 80$$

$$Y = 420 + 0.8y$$

$$Y - 0.8y = 420$$

$$0.2 y = 420$$

$$Y = 2100$$

රාජ්‍ය මිල දී ගැනීම්

300 සිට 450 දක්වා

$$Y = C + I + G + X - M$$

$$Y = 100 + 0.8 (Y - T) + 200 + 450 + (-100)$$

$$Y = 650 + 0.8 (y - 100)$$

$$Y = 650 + 0.8y - 80$$

$$Y = 570 + 0.8y$$

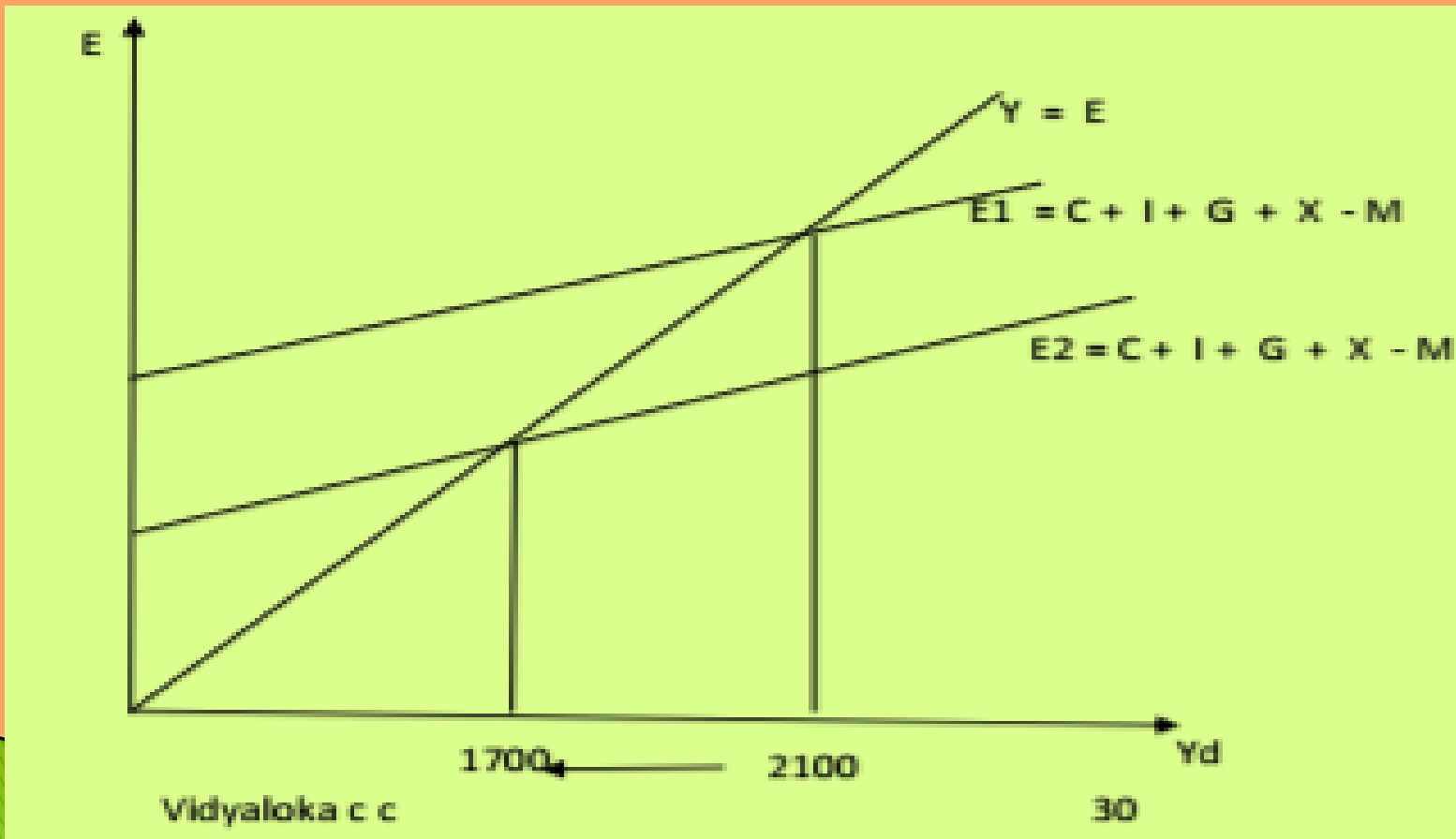
$$Y - 0.8y = 570$$

$$0.2 y = 570$$

$$Y = 2850$$

රාජ්‍ය මිලදී ගැනීම් වෙනස් වීම ප්‍රස්තාර

සටහනින්

ගුණක ක්‍රියාවලිය

- ▶ සමාහාර ඉල්ලුම සංරචක වෙනස් වීම මත සාර්ව ආර්ථික සමතුලිතය වෙනස්වීම් ගුණක ක්‍රියාවලිය ඇසුරින් පෙන්වා දෙයි. එනම් ස්වාධීන වියදුමේ සංරචකයක් වෙනස් වීම නිසා සමතුලිත ආදායමේ ඇති වන වෙනස් වීම විග්‍රහ කරන්නේ ගුණක ක්‍රියාවලියෙනි.

වියදම් ගුණකය

- ▶ සාමාන්‍යයෙන් සරල ආර්ථිකයක ගුණකය පහත පරිදි දැක්විය හැකි ය.

$$K = \frac{1}{MPS}$$

වියදම් ගුණකය

▶ නිදසුන (සියළු සංඛ්‍යා බිලියන වලින්)

▶ $C = 2000 + 0.75 yd$

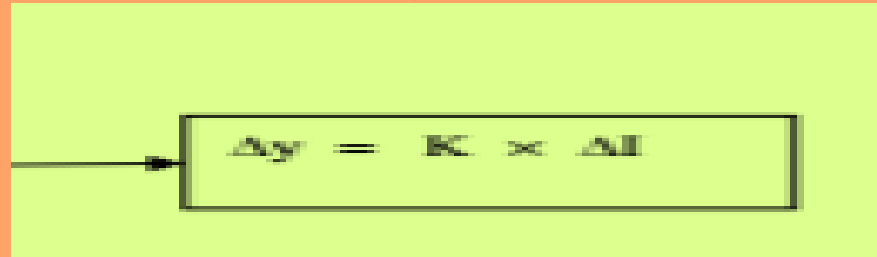
▶ $I = 4000$

$$K = \frac{1}{1 - b}$$

$$K = \frac{1}{1 - 0.75}$$

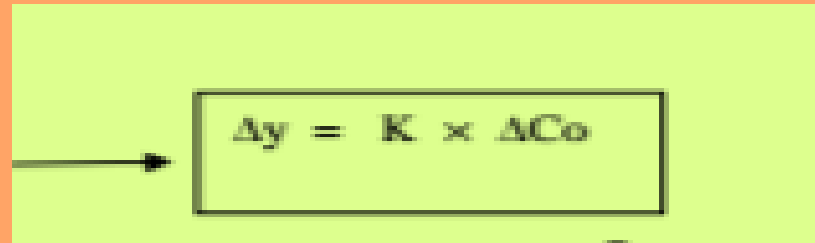
$$K = 4$$

ආයෝජනය 1000 කින් වැඩිවුවහොත් නව
සමතුලිතය

- ▶ $\Delta y = K \times \Delta I$
- ▶ $= 4 \times 1000$
- ▶ $= 4000$

ස්වාධීන පරිභෝජනය 500 කින්
අඩුවුවහොත් නව සමතුලිතය

$$\Delta y = K \times \Delta C_o$$

$$\begin{aligned}\Delta y &= K \times \Delta C_o \\ &= 4 \times 500 \\ &= 2000\end{aligned}$$

රාජ්‍ය වියදම් ගුණකය

$$K = \frac{1}{MPS + mpt}$$

MPT ගුණය යැයි

උපකල්පනය කරන නිසා මෙවැනි ආර්ථිකයක වුවද වියදම් ගුණකය \longrightarrow

$$K = \frac{1}{MPS}$$

ස්වාධීන බදු ගුණකය

- ▶ ස්වාධීන බද්දක් යම් වටිනාකමකින් වැඩි වන විට එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ජාතික නිමැවුම කොපමණ ප්‍රමාණයකින් අඩුවේ දැයි බදු ගුණකයෙන් පෙන්වයි.

$$K_t = \frac{-b}{1 - b}$$

සංක්‍රාම ගුණකය

- ▶ b
- ▶ $Kr = \frac{b}{1 - b}$
- ▶ $1 - b$
- ▶ සංක්‍රාම වෙනස් වීම නිසා සමතුලිතයේ වෙනස්වීම
 - ▶ $\Delta y = K_{ro} \times \Delta r$

විවෘත ආර්ථිකයේ වියදම් ගුණකය

- විවෘත ආර්ථිකයේ වියදම් ගුණකය

$$K = \frac{1}{MPS + MPT + MPM}$$

MPM ගුණය යැයි උපකල්පනය කරන නිසා මෙවැනි ආර්ථිකයක වුවද වියදම් ගුණකය

$$K = \frac{1}{MPS}$$

කුලීත අයවැය ගුණකය

$$\text{කුලීත අයවැය ගුණකය} = K_G + K_T$$

$$= \frac{1}{1-b} + \frac{-b}{1-b}$$

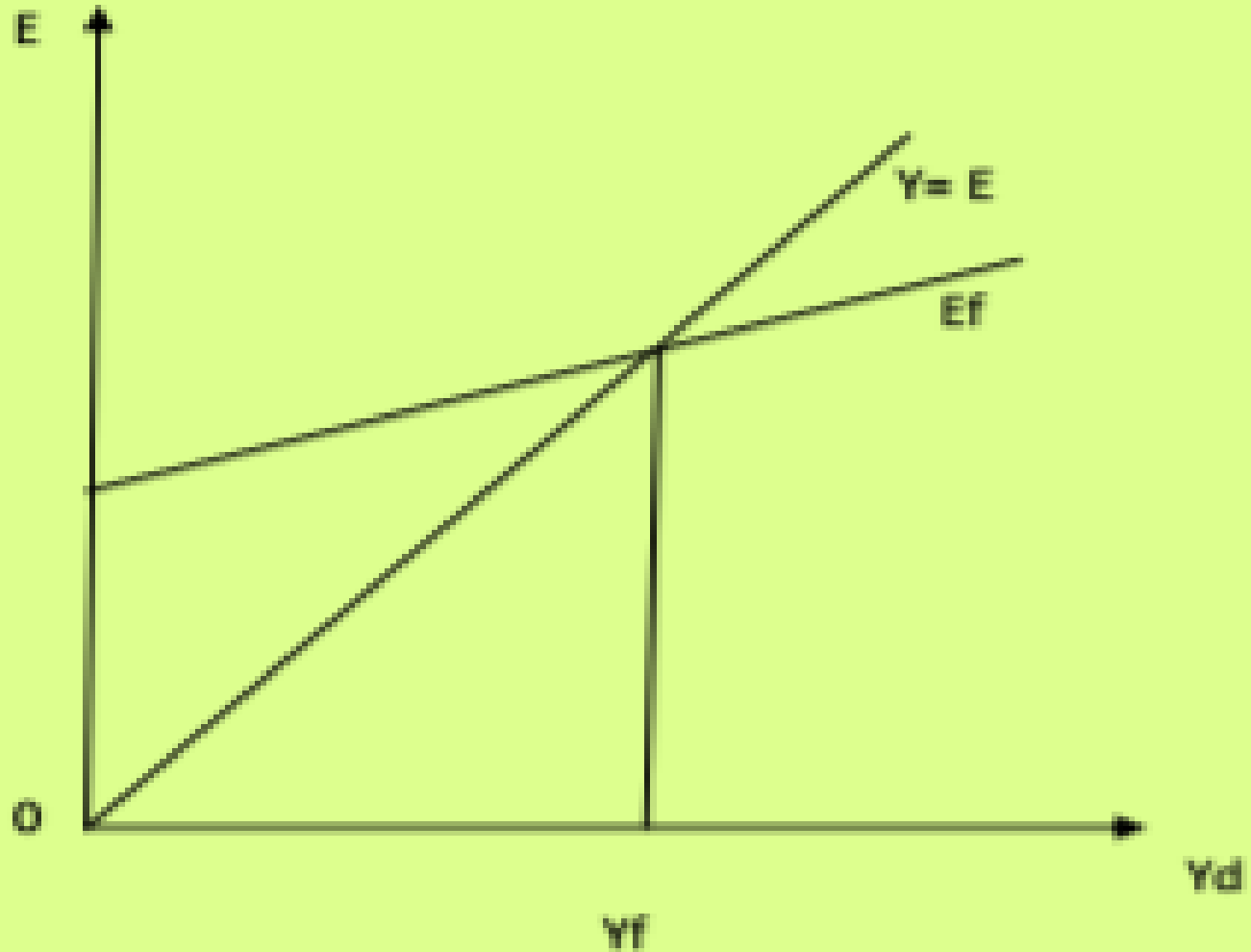
$$= \frac{1-b}{1-b}$$

$$= 1$$

පූර්ණ සේවා නියුක්ති මට්ටමේ සමතුලිත නිමැවුම

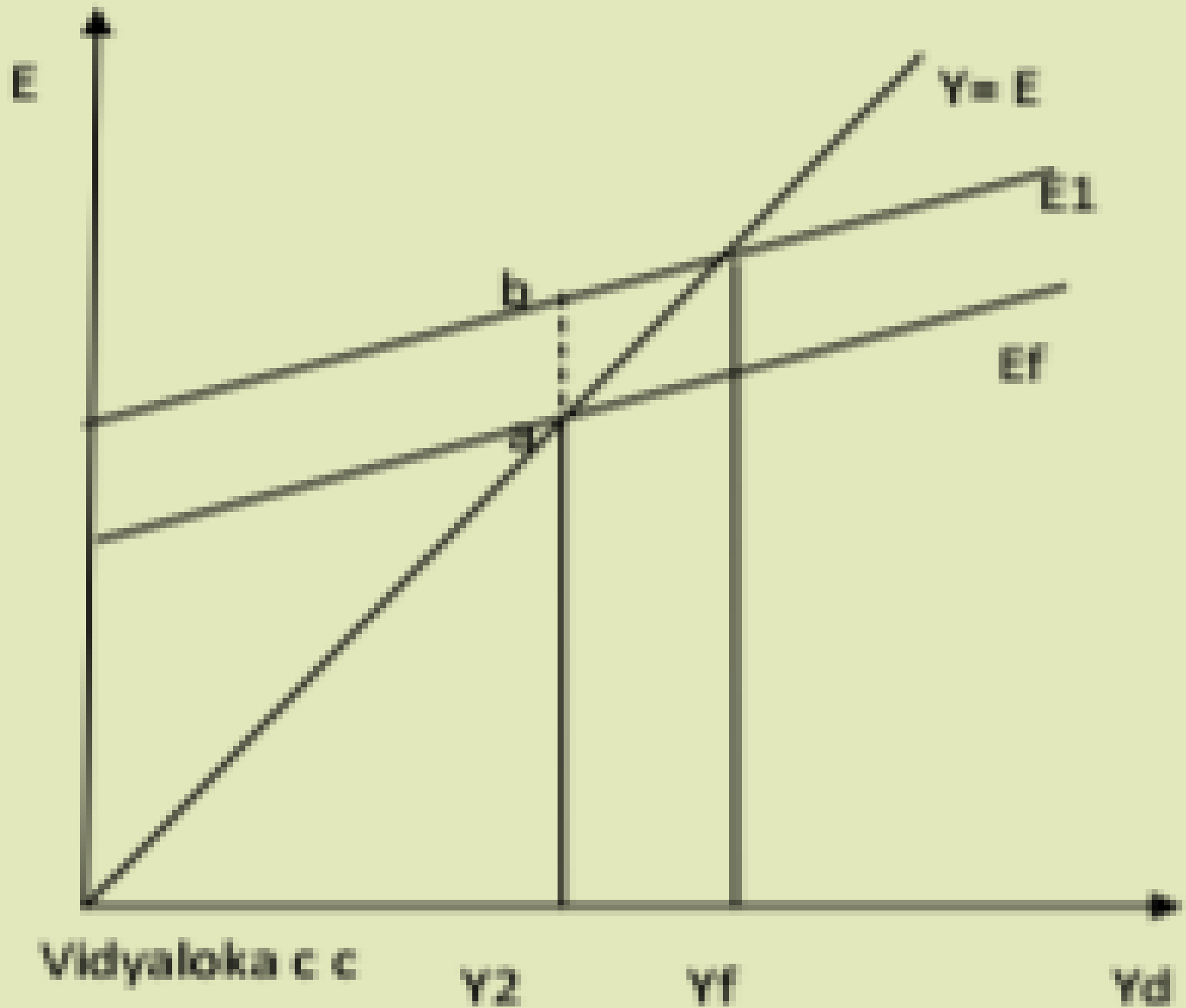
- ▶ කිසියම් ආර්ථිකයක විභව නිමැවුම නැතහොත් පූර්ණ සේවා නියුක්ති නිමැවුම් මට්ටම පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය සමාහාර ඉල්ලුම් මට්ටමක් පවතී නම් එය පූර්ණ සේවා නියුක්ති මට්ටමේ සමතුලිත නිමැවුම වශයෙන් හැඳින්වේ.

මෙහිදී උද්ධමනාත්මක හෝ අවධමනාත්මක තත්ත්ව
හෝ නොපවතී.

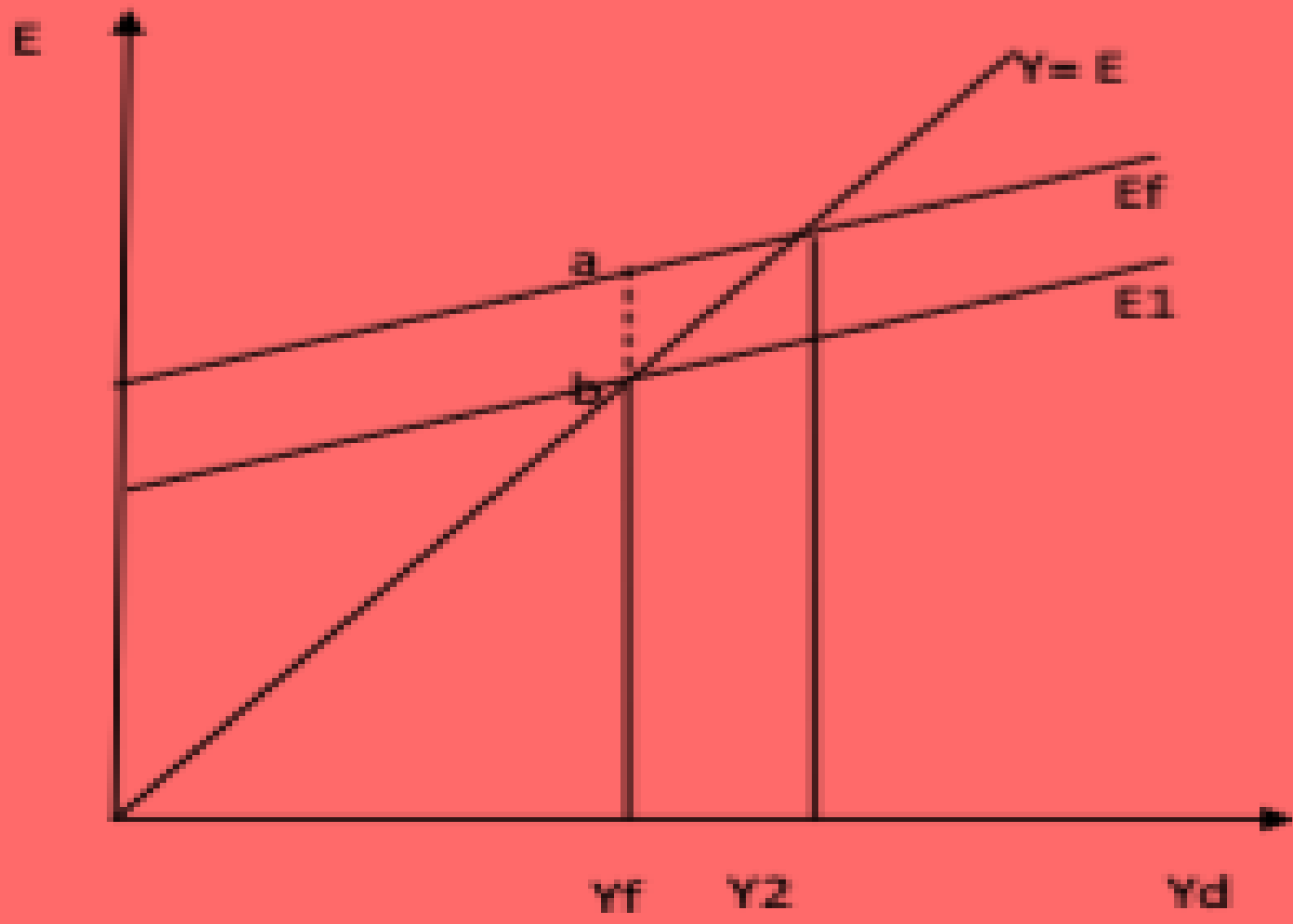
උද්ධමනාත්මක පරතරය

- ▶ ඇතැම් අවස්ථාවල දී සූර්ණ සේවා නියුක්ති මට්ටමේ නිමැවුමට අවශ්‍ය ඉල්ලුම ඉක්මවා සැබෑ සමාහාර ඉල්ලුම (විසදුම) ඉහළ ගිය විට උද්ධමනාත්මක පරතරයක් ඇති වේ.

ප්‍රතිගමනාත්මක (අවධමනාත්මක) පරතරය

- ▶ ආර්ථිකයක ඇතැම් අවස්ථාවලදී පූර්ණ සේවා නියුක්ති නිමවුමට අවශ්‍ය සමාහාර වියදමට වඩා අඩු සැබෑ සමාහාර වියදමක් ආර්ථිකය තුළ පවතී. එය ආර්ථිකයක ඇතැම් අවස්ථාවලදී පූර්ණ සේවා නියුක්ති නිමවුමට අවශ්‍ය සමාහාර වියදමට වඩා අඩු සැබෑ සමාහාර වියදමක් ආර්ථිකය තුළ පවතී. එය ප්‍රතිගමනාත්මක (අවධමනාත්මක) පරතරයක් සහිත තත්ත්වයකි.

ආයුර්වේද

සමස්ථ ආර්ථිකය සමතුලිත කරමින්

විශිෂ්ඨ ලෙස ඒලෙවල් විජයග්‍රහණය කරන්නට

සෙනෙහසින් සුබපැතුම්

ieliqu R H M S l=uqoqkS rdclreKd

r / úoHdf,dal u. u. ú

A/L NOTE BOOK

All about AL Notes ready for GCE AL Examination

DOWNLOAD

Notes

Short Notes

Unit Test Papers

Term Test Papers

From

www.ALNoteBook.com

Your Ultimate Resource for GCE A/L Notes and Study Guides

“The A/L notebook website is a dedicated online platform designed to provide comprehensive study materials and notes specifically tailored for students preparing for the General Certificate of Education Advanced Level (GCE A/L) examinations for free. The website offers a wide range of resources, including detailed subject notes, past exam papers, practice questions, and study guides. These materials cover various subjects and are curated by experienced educators to ensure they align with the curriculum and exam requirements.”